

2. Заїка П.М., Бакум М.В., Михайлов А.Д. Вібраційна насіннеочисна машина для доочищення насіння сільськогосподарських культур. Журнал Пропозиція. № 6, 2005. с. 102.

3. Михайлов А.Д., Пастухов В.І., Бакум М.В. Машини, агрегати та комплекси для післязбиральної обробки зерна і насіння. - Харків: Навчальне видання, 2012. - 95 с.

4. Михайлов А.Д. Підготовка до роботи спеціальних зерноочисних машин. Методичні вказівки до лабораторних робіт. - Харків: 2014. - 15 с.

5. ДСТУ 2240-93. Насіння сільськогосподарських культур. Технічні умови. - К.: Держспоживстандарт України, 1994. - 73с.

УДК 631

ОБРОБІТОК ҐРУНТУ ПІД ПОСІВ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ

**Макоєдов Д.С. здобувач ВО, Горовий М.В., Калнагуз О.М. ст. викладач,
Сіренко Ю.В. PhD, доцент**

Сумський національний аграрний університет

Обробіток ґрунту впливає на механіко-технологічні його властивості. Правильно виконана операція забезпечує якісне посівне ложе, з добре ущільненим ґрунтом, достатньою пористістю та вологістю. Якщо попередня операція була пов'язана з внесенням органічних добрив, то обробіток ґрунту дозволить нам заробити органічні добрива на відповідну глибину.

Однією з ключових причин, чому обробіток ґрунту є вирішальним у підготовці ґрунту до посіву озимої пшениці, є його роль у посиленні аерації та дренажу ґрунту [1]. Правильний обробіток ґрунту допомагає розпушити ґрунт, створюючи простір для доступу повітря до коренів рослин і дозволяючи надлишковій воді ефективно відводитися. Це особливо важливо для озимої пшениці, оскільки адекватна аерація та дренаж ґрунту сприяють здоровому розвитку коренів і запобігають заболочуванню, яке може призвести до загнивання коренів та інших проблем. Для оптимізації ґрунтових умов для вирощування озимої пшениці важливе значення має диференційований обробіток ґрунту, який базується на ґрунтових зонах, характеристиках господарства та полях сівоzmіни [2]. Аерація та дренаж ґрунту необхідні для дихання коренів і поглинання поживних речовин. Надлишок води в ґрунті може призвести до нестачі кисню та перешкоджати росту рослин. Для отримання оптимальних результатів необхідна спеціальна практика обробки ґрунту, яка базується на конкретних умовах ґрунту.

Окрім покращення аерації та дренажу ґрунту, обробка ґрунту відіграє вирішальну роль у боротьбі з бур'янами та підготовці посівного ложа до посіву озимої пшениці[3]. Ефективна боротьба з бур'янами має важливе значення для запобігання конкуренції за ресурси та забезпечення успішного розвитку посівів озимої пшениці. Неглибокий обробіток ґрунту під час обробки допомагає створити відповідне посівне ложе, розбиваючи грудки, вирівнюючи поверхню

грунту та сприяючи рівномірному розміщенню насіння. Культивация за допомогою ущільнювача може додатково підвищити якість посівного ложа, забезпечуючи ідеальне середовище для проростання насіння та раннього росту рослин [1]. Боротьба з бур'янами має життєво важливе значення для запобігання втратам урожаю та підтримки здоров'я посівів. Підготовка посівного ложа передбачає створення оптимальних умов для проростання насіння та розвитку коренів. Ущільнення під час обробки ґрунту допомагає створити міцне посівне ложе для рівномірного розміщення насіння.

Крім того, обробка ґрунту відіграє вирішальну роль у внесенні добрив і поживних речовин, необхідних для росту та розвитку посівів озимої пшениці [4], [5]. Правильне внесення добрив під час обробки ґрунту забезпечує рівномірний розподіл основних поживних речовин у профілі ґрунту, що робить їх легкодоступними для рослин, що ростуть. Терміни та методи підживлення озимої пшениці, включаючи позакореневе підживлення мікродобривами, є ключовими факторами для досягнення оптимального поглинання поживних речовин і максимізації врожайності [6]. Внесення добрив під час обробки ґрунту забезпечує рівномірний розподіл поживних речовин. Своєчасне внесення добрив має вирішальне значення для забезпечення потреб озимої пшениці в поживних речовинах. Позакореневе підживлення може доповнити поживними речовинами, що вносяться в ґрунт, і усунути дефіцит певних поживних речовин.

При підготовці ґрунту під посів озимої пшениці аграрії мають у своєму розпорядженні декілька варіантів обробки ґрунту, залежно від різних факторів, таких як ґрунтові умови, клімат та уподобання землеробства [3]. Одним із традиційних підходів є звичайні методи обробки ґрунту, які передбачають велике порушення ґрунту для підготовки посівного ложа до посіву. Звичайні способи обробки ґрунту зазвичай включають оранку, боронування та дискування для подрібнення ґрунту, включення поживних залишків і створення сприятливого середовища для проростання насіння та розвитку коренів. Ці методи не тільки допомагають у підготовці посівного ложа, але й допомагають у боротьбі з посівом бур'янів, патогенами та шкідниками, забезпечуючи здоровіші умови для вирощування озимої пшениці.

На відміну від звичайного обробки ґрунту, технології скороченого обробки ґрунту пропонують золоту середину між інтенсивним і мінімальним порушенням ґрунту. Методи скороченого обробки ґрунту спрямовані на збереження структури ґрунту та органічних речовин, одночасно зменшуючи ерозію та зберігаючи здоров'я ґрунту. Фермери, які використовують методи скороченого обробки ґрунту, можуть використовувати такі інструменти, як чизельні плуги, культиватори або знаряддя для мінімального обробки ґрунту, щоб підготувати посівне ложе з меншим порушенням ґрунту порівняно зі звичайними методами обробки ґрунту. Зводячи до мінімуму порушення ґрунту, методи зменшеного обробки ґрунту допомагають утримувати вологість ґрунту, зменшувати ерозію та сприяти біорізноманіттю ґрунту, що може сприяти загальному здоров'ю та продуктивності посівів озимої пшениці. Агротехніка No-Till – це сучасний та інноваційний підхід до обробки ґрунту під посів озимої

пшениці. У системі no-till фермери усувають або значно зменшують порушення ґрунту, вирішуючи висаджувати насіння безпосередньо в необроблений ґрунт [1]. Цей підхід допомагає зберегти структуру ґрунту, збільшити інфільтрацію води, зменшити ерозію та сприяти мікробній активності ґрунту, що призводить до покращення здоров'я та родючості ґрунту. Сільське господарство No-till відоме своїми ресурсозберігаючими перевагами, такими як зменшення споживання палива, менші потреби в робочій силі та підвищений потенціал поглинання вуглецю, що робить його екологічно стійким варіантом для виробництва озимої пшениці [2].

Список використаних джерел

1. Олексій Орлов. Обробка ґрунту під озиму пшеницю [Електронний ресурс] / Олексій Орлов, канд. с. г. наук, PhD // WWW.farming.org.ua/ – Режим доступу до ресурсу: <https://farming.org.ua/%D0%9E%D0%B1%D1%80%D1%85.html>

2. Гусарова А. Підготовка поля до сівби озимих зернових: фактори впливу [Електронний ресурс] / Алла Гусарова // Головний сайт агронома. SuperAgronom.com. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://superagronom.com/articles/412-pidgotovka-do-sivbi-ozimih-zernovih-faktori-vplivu>.

3. Сайдак Р. Підготовка ґрунту та проведення сівби озимих зернових культур [Електронний ресурс] / Р. Сайдак // Пропозиція - Головний журнал з питань агробізнесу. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://propozitsiya.com/ua/pidgotovka-gruntu-ta-provedennya-sivbi-ozimih-zernovih-kultur>.

4. Басанець О. Технологія вирощування озимої пшениці: етапи, нюанси та відмінності залежно від регіону [Електронний ресурс] / О. Басанець // Головний сайт агронома. SuperAgronom.com. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://superagronom.com/articles/290-tehnologiya-viroschuvannya-ozimoyi-pshenitsi-etapi-nyuansi-ta-vidminnosti-zalejno-vid-regionu>.

5. Вінюков О. О. Технологічні рекомендації з особливостей підготовки ґрунту та сівби озимих зернових культур [Електронний ресурс] / О. О. Вінюков, К. Ф. Кандаурова, О. Б. Бондарева // Покровськ. Національна академія аграрних наук України. Донецька державна сільськогосподарська дослідна станція. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://agro.dn.gov.ua/downloads/2016/08/Rekomendatsiyi-osin-2017.pdf>.

6. Циліорик О. Обробіток ґрунту під озимі культури в посушливих умовах [Електронний ресурс] / О. Циліорик // Сайт "Агрономія сьогодні" - агрономічний довідник для фермерів та агрономів.. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: <https://agronomy.com.ua/statti/608-obrobitok-gruntu-pid-ozymi-kultury-v-posushlyvykh-umovakh-stepu.html>